

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Özel Sigorta Hukuku / Sigorta ve Taşımacılık Hukuku (HUK414) Dersi Bütünleme Sınavı

Açıklama ve Talimatlar:

1. Size 6 (altı) adet mahkeme kararı verilmektedir. Bu kararlardan *Vize veya Finalden seçtiğiniz karar dışında herhangi bir kararı seçmeniz gerekmektedir.*

2. Bütünleme sınavınızın kapsam ve içeriği, seçeceğiniz 1 (bir) adet mahkeme kararının çözümlenmesinden / analiz edilmesinden ibarettir.

3. Bu çözümleme / analiz metni, aşağıda belirtilen biçim, format ve kurallara uygun olarak hazırlanacaktır:

a. Sadece 1 (bir) yaprak (fotokopi makinelerinde kullanılan standart, çizgisiz ve beyaz renkli olan) A4 kâğıt kullanılabilir (yani, arka yüz ve ön yüz olmak üzere azami iki sayfa kullanılabilir; ikinci sayfadan sonraki hiçbir yazı dikkate alınmaz).

b. Hazırlanan metin **“mavi tükenmez kalem kullanmak suretiyle”** (kurşun kalem değil; siyah tükenmez kalem değil; başkaca renk tükenmez kalem değil; silinebilir tükenmez kalem değil) ve **“el yazısı”** ile yazılacaktır. Bilgisayar veya başkaca bir vasıta ile hazırlanan metinler dikkate alınmaz.

c. Çözümleme / analiz yapılırken, bir sonraki sayfada (hemen aşağıdaki sayfa no. 2’de) belirtilen format ve başlık sırası uyarınca bir metin hazırlanacaktır.

(i) Kalın harfler ile yazılmış olan bütün kısımlar vize için hazırlamış olduğunuz kâğıtta yer almalıdır.

(ii) “[•]” işareti ile belirtilen ve sarı ile boyalı kısımlar doldurulacak alanları veya başlık aralarındaki ayrımları ifade etmektedir.

(iii) Bu şablonu çıktı alıp aralarını el yazısı ile doldurmayınız. Belirtilen başlıklar ve diğer unsurlar da (sözün özü -her şey-) **“el yazısı”** ile yazılacaktır.

(iv) Okunaklı, düzgün ve özenli bir metni hazırlamanız önemle rica edilmektedir. Bu hususun yerine getirilmesi öğrencinin sorumluluğundadır. Kullanılan kalemin mürekkebinin arka sayfaya taşması, yazıların bir şekilde iç içe geçmesi, yazdığınız metnin sayfa sınırlamasının dışına taşması gibi hususlara lütfen sürecin en başından itibaren dikkat ediniz.

4. Hazırlanan metinler tarayıcıdan geçirilerek “pdf” formatında sunulacaktır. Tarayıcı kullanma imkânı bulunmayan öğrenciler aynı vazifeyi yerine getirebilen camscanner gibi uygulamalar yardımıyla metinlerini dijital (pdf) hale getirebilirler. Lütfen fotoğraf olarak veya “jpg” gibi formatlarda metin göndermeyiniz. Metninizin dijital versiyonunun düzgün ve okunaklı olduğundan; metninizin tamamını kapsadığından lütfen emin olunuz ve muhakkak kontrol ediniz. Bu hususların tam olarak yerine getirilmesi öğrencinin sorumluluğundadır.

5. Hazırlamış olduğunuz metinleri **en geç 17 Haziran 2020 tarihinde** Hasan Kalyoncu Üniversitesi’nin ilgili sistemine yüklemeniz gerekmektedir. Bu son tarih / saatten sonra yüklenen metinler sistem kapanacağı için dikkate alınmayacaktır.

6. Sınava ilişkin sunulan metinlerde, sınırlı olmamak kaydıyla birbiri ile aynı cümleleri taşıyan ve/veya özdeş nitelikleri haiz ve/veya tamamen aynı içeriğe sahip ama cümlelerin yerleri değiştirilmiş metinler gibi, özetle, özünde “kopya” kapsamında değerlendirilebilecek bir hususun tespit edilmesi halinde, bu durum ile bağlantılı olan bütün sunulu metinler, ilgili idari yaptırımlar çerçevesinde değerlendirilebilecektir. Bu sınavın en önemli bir yönü de bundan sonra meslektaş olacağımız siz öğrencilerimizin adalet duygusunun sorgulanması ve bundan da başarıyla geçmiş olmanız olacaktır. Aksine davranışlar final sınavının kapsam yöntem ve içeriğini etkileyecektir. Lütfen sınavı kendi hukuki fikirleriniz ile yapınız.

Hepinize başarılar ve sağlıklı günler dilerim. Lütfen evde kalınız.

Hasan Kalyoncu Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Özel Sigorta Hukuku / Sigorta ve Taşımacılık Hukuku (HUK414) Dersi Vize Sınavı

Ad-Soyad: [• Her sayfaya yazılacaktır]

Numara: [• Her sayfaya yazılacaktır]

Seçilen Kararların Numarası: [•] Karar-1, Karar-2, Karar-3 vd.]

I. Kararda Yer Alan Olayların Özeti

[•] Açıklamalarınız...

II. Kararda Tartışılan Hukuki Sorunun/Sorunların Tespiti

[•] Açıklamalarınız...

III. Hukuki Soruna/Sorunlara İlişkin Teorik Açıklamalar

[•] Açıklamalarınız...

IV. Konuya İlişkin Görüşüm

[•] Açıklamalarınız...

Karar-1:

Yargıtay 11 HD, E. 2014/1878, K. 2014/12678, KT. 02/07/2014

Taraflar arasında görülen davada İzmir 10. Asliye Ticaret Mahkemesi'nce verilen 19/03/2013 tarih ve 2012/220-2013/69 sayılı kararın Yargıtayca incelenmesi davalılar Ş.. D.. ve B. D.. vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi . tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

-KARAR-

Davacı vekili, 27/03/2009 tarihinde, ... köyü yolu / .. Beldesi / Menderes/ İzmir'deki hemzemin geçitte meydana gelen tren kazası sonucunda Beko Loder marka 2006 model Yapı Kredi Leasing tarafından Ş.. D..'ye kiralanan iş makinasının ağır hasar gördüğünü, makine kırılması sigorta poliçesine istinaden davacı sigorta şirketi tarafından Yapı Kredi Finansal Kiralama A.Ş.'ye 39.814 TL hasar bedelinin ödendiğini ileri sürerek, 18.311 Euro karşılığı 39.814,00 TL'nin sigortalıya ödeme tarihi olan 25/05/2009 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı TCDD vekili, meydana gelen kazada müvekkili kuruluşun herhangi bir kusurun bulunmadığını, olay sebebiyle kepçe sürücüsünün sorumlu olduğunu savunarak, davanın reddini istemiştir.

Davalı S.. Y.. vekili, yol çavuşu olan müvekkilinin, iş makinesi operatorü B.. D..'yi, tren yoluna çıkmaması konusunda uyardığını, aynı zamanda telsizle tren makinistini uyararak daha büyük bir facianın oluşmasını önlediğini, kazanın tren yolunda çalışırken değil, tren yolundan geçerken meydana geldiğini savunmuştur.

Davalılar Ş.. D.. ve B.. D.. vekili, davalı Ş.. D..'nin dava konusu iş makinesini leasing yolu ile satın alan ve sigorta ettiren kişi olduğunu, B.. D..'nin ise Ş.. D..'nin işçisi olduğunu, davacının hasar bedelini kendi sigortalısından isteyemeyeceğini savunarak, davanın reddini istemiştir.

Davalı İ.. E.., herhangi bir kusurunun bulunmadığını, kazanın meydana gelmesinden kepçe sürücüsünün sorumlu olduğunu savunmuştur.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve dosya kapsamına göre; davalı TCDD Genel Müdürlüğü'nün ve davalı makinist İ.. E..'un kusurlu olmadıkları, TCDD personeli S.. Y..'un ise kazanın meydana gelmesinde kendisi için tanımlanan görev kapsamında tren geçiş zamanları konusunda telsiz ile bilgilendirilip alınan bilgi çerçevesinde loder operatörünü yönlendirmesi gerekirken o anda telsizin çalışmamasını beyan ederek bu sorumluluğu yerine getirmemesi nedeni ile BK'nın haksız fiil hükümlerine bağlı olarak %10 oranında sorumlu olduğu, davalı B .D..nin tren kazasının oluşumu konusunda %40 oranında ve sigortalı aracı Yapı Kredi Finansal kiralama A.Ş.'den kiralayan işleten konumundaki davalı sigortalı Ş.. D..'nin de yetkin olmayan operatör çalıştırması nedeni ile %50 oranında sorumlu bulunduğu gerekçesiyle; davalılar TCDD ve İ.. E.. yönünden davanın reddine, diğer davalılar yönünden davanın kabulü ile, 39.814-TL nin davalılar S.. Y.., B.. D.., Ş.. D..'den ödeme tarihi olan 25/05/2009 tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.

Kararı, davalılar Ş.. D.. ve B.. D.. vekili temyiz etmiştir.

1- Dava makine kırılması sigorta poliçesine dayalı rücuen tazminat istemine ilişkin olup, mümeyyiz davalı Ş.. D.. ile davacı arasındaki uyuşmazlık başkası hesabına yaptırılan sigorta nedeniyle sigortalıya ödeme yapan sigortacının sigorta ettirene rücu edebilip edemeyeceği,

yani başkası hesabına sigorta ettirenin bu sigorta ilişkisinde üçüncü kişi sayılıp sayılamayacağı noktasında toplanmaktadır.

Sigortacının halefiyet dolayısı ile rücuu, akdin taraflarından birine karşı değil, üçüncü şahsa başvurabilme imkanı veren bir haktır. Başkası hesabına sigorta hukuki mahiyeti itibarıyla üçüncü şahıs lehine sözleşmedir. Başkası hesabına sigortada sigorta ettiren sigorta sözleşmesine yabancı değildir ve sigortacının rücunda üçüncü kişi sayılamaz. 6762 sayılı TTK'nın 1301. maddesine göre sigortacı sigorta bedelini ödedikten sonra hukuken sigorta ettiren yerine geçer. Sigorta ettiren kimsenin vaki zarardan dolayı üçüncü şahıslara karşı dava hakkı varsa bu hak tazmin ettiği bedel nispetinde sigortacıya intikal eder. Burada üçüncü şahıs sigortalı ve sigorta ettiren dışındaki herkeştir. Sigorta edilen menfaat göz önünde tutularak sigortalının zarara uğramasından sorumlu olan sigorta ettirene karşı sigortacının TTK'nın 1301. maddesinde öngörülen kanuni halefiyetten yararlanabileceği düşünülebilirse de üçüncü şahıs kavramı ele alındığında sigorta mukavelesini yapan ve primleri ödeyen sigorta ettirenin halefiyet konusunda üçüncü kişi sayılması mümkün değildir. (Bkz. Türkiyede Hususi Sigorta Hukuk I., Prof. Dr. Reyegan Kender Gözden Geçirilmiş 5.baskı Filiz Kitabevi İst.1995, sh.236) Yine sigorta ettiren sıfatı ile akdi yapan kişiyi, bu akit başkası menfaatine olsa dahi üçüncü şahıs haline getirmez. TTK'nın 1301. maddesine göre halefiyet dolayısı ile rücuu akdin taraflarından birine karşı değil üçüncü şahıslardır. (Bkz. Doç. Dr. Nisim Franko Yargıtay Kararları Açısından Zararı Ödeyen Sigortacının Üçüncü Şahsa Karşı Rücu Hakkı konulu tebliğ Ticaret Hukuk ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Bildiriler Tartışmalar Ankara 25-26. Mart.1988 sh.53) TTK'nın 1301. maddesinde açıkça sigorta bedelini ödeyen sigortacının “sigorta ettiren” kimse yerine geçeceği belirtilmiş olup sigorta ettirenin sigortacının rücuu hakkı bakımından üçüncü kişi sayılması olanağı yoktur.

Somut olayda, dava dışı sigortalı Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O. hesabına Makine Kırılması Sigorta Poliçesi ile sigorta ettiren davalı Ş.. D..nin, sigortalıya ödeme yapan davacı sigorta şirketinin ödediği sigorta bedeli bakımından sorumluluğu söz konusu olamayacağından, yine iş makinesini kullanan davalı B... D..nin sigorta ettirenin çalışanı olduğu nazara alındığında davalı B.. D..nin de sorumluluğuna gidilemeyeceği, dolayısıyla davanın anılan davalılar yönünden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde davanın sigorta ettiren davalı ve sigorta ettirenin çalışanı olan B.. D.. yönünden kabulüne karar verilmesi doğru olmamış, hükmün bu nedenle temyiz eden mümeyyiz davalılar yararına bozulması gerekmiştir.

2- Bozma sebep ve şekline göre, davalılar Ş.. D.. ve B.. D.. vekilinin sair temyiz itirazlarının incelenmesine bu aşamada gerek görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda (1) numaralı bentte yazılı nedenlerle davalılar Ş.. D.. ve B.. D.. vekilinin temyiz itirazlarının kabulüyle hükmün davalılar Ş.. D.. ve B.. D.. yararına BOZULMASINA, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davalılar Ş.. D.. ve B.. D.. vekilinin sair temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine yer olmadığına, ödedikleri temyiz peşin harcın istekleri halinde temyiz edenlere iadesine, 02/07/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Karar-2:

Yargıtay 17 HD, E. 2015/10782, K. 2016/1632, KT. 15/02/2016

Taraflar arasındaki tazminat davası üzerine yapılan yargılama sonunda, kararda yazılı nedenlerle davanın kısmen kabulüne ilişkin verilen hüküm, davalı vekili tarafından süresi içinde temyiz edilmekle, dosya incelendi, gereği düşünüldü:

-KARAR-

Davacı vekili, davalının maksimum kasko poliçesi ile sigortaladığı davacı aracının 18.07.2012 tarihinde çalındığını ve çalan kişinin yaptığı kazada aracın pert olduğunu, aracın davacıya hasarlı olarak polis tarafından çalınma olayından bir gün sonra teslim edildiğini, davalının hasarın teminat dışı olduğu gerekçesiyle ödeme yapmadığını,.... sayılı dosyasında aracı çalan kişinin mahkumiyetine karar verildiğini, davacının aracını hurda olarak satmak zorunda kaldığını, sovtaj indirimi ile belirlenecek gerçek zararın tespiti ile fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 30.000,00 TL'nin olay tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili, davacının aracını emanet verdiği kişi uhdesindeyken, bu kişinin masa üstünde bıraktığı anahtarların izinsiz alınması suretiyle aracın çalındığını, sigortalı aracın anahtarlarının ele geçiriliş biçimi dikkate alındığında oluşan hasarın teminat kapsamında olmadığını, taraflar arasındaki özel şarta uygun bir çalınma hali olmadığından hasarın teminat dışı olduğunu, kaza anında aracı kullanan kişinin alkollü ve ehliyetsiz olduğunu, talebin fahiş olduğunu, temerrüt oluşmadığından faiz talebinin yersiz olduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, kararda yazılı gerekçelerle ve benimsenen bilirkişi raporuna göre; davanın kısmen kabulü ile 25.000,00 TL'nin 14.08.2012 tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline, fazla isteğin reddine karar verilmiş; hüküm, davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dava, kasko sigorta poliçesi ile davalıya sigortalı araçta oluşan hasar bedelinin tahsili istemine ilişkindir.

Davacı taraf, davalı tarafından kaskolanan araç anahtarının 3. kişi tarafından davacının rızası dışında ele geçirilmesinden sonra yapılan kazada oluşan hasarın kasko teminatı kapsamında bulunduğunu iddia etmiştir. Davalı sigortacı ise, davacıya ait araç anahtarının ele geçiriliş biçiminin, kasko poliçesi ile ek teminat verdikleri anahtar kullanılarak araç çalınması klotunda yazılı şekle uymadığı gerekçesiyle, hasarın teminat kapsamında olmadığını savunmuştur.

Taraflar arasındaki maksimum kasko sigorta poliçesinin, anahtar kullanılarak araç çalınmasına ilişkin teminatın kapsamını belirleyen "anahtar kullanılarak araç çalınması klotu" incelendiğinde; araç anahtarının zor, şiddet, tehdit yoluyla ya da sigortalı tarafından kilitli olarak muhafaza edilen yerden alınması halinde oluşacak hasarlar için davalı sigortacının teminat verdiği görülmektedir. Davaya konu hasarın oluştuğu somut olayda ise, kaskolu aracın

davacı tarafından arkadaşı olan...a emanet olarak verildiği, emanet alan bu kişinin masa üzerine bıraktığı araç anahtarının evde bulunan... tarafından izinsiz alınıp aracın kullanılması sırasında kaza yapmasıyla aracın ağır hasar gördüğü, araç anahtarının ele geçiriliş biçiminin poliçeyle ek teminat verilen hallerden birine uymadığı ve bu itibarla hasarın teminat kapsamında olmadığı görülmektedir. Mahkeme tarafından da bu husus kabul edilmiş ve belirtilen gerekçelerle dava konusu hasarın esasen teminat kapsamında olmadığı kabul olunmuştur. Ancak yerel mahkeme, davalı sigortacının poliçenin kapsamı, poliçeyle verilen ek teminatlar ile bunların kapsamı konularında Bilgilendirme Yönetmeliği gereği davacı sigortalıyı bilgilendirmediğinden bahisle hasarın poliçe teminatı kapsamında kaldığı gerekçesine dayanarak davacının tazminat talebinin kabulü yönünde hüküm tesis etmiştir.

Taraflar arasındaki kasko poliçesinin, 08.06.2012 tarihinde yani 6762 sayılı eski TTK'nın yürürlükte olduğu dönemde tanzim edildiği; davaya konu hasarın oluşmasına yol açan olayın (araç anahtarının izinsiz alınması ile yapılan kaza) 18.07.2012 tarihinde yani 6102 sayılı yeni Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlükte olduğu dönemde gerçekleştiği görülmektedir.

6103 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yürürlük Ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 39/1 maddesindeki "6762 sayılı Kanun yürürlükte iken yapılmış ve hüküm ifade etmeye başlamış sigorta sözleşmelerine, Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl süreyle 6762 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Ancak, bu bir yıllık süre içinde sigorta ettireni, sigortalıyı ve lehdarı koruyan hükümler bakımından, 1517 nci maddesi müstesna, Türk Ticaret Kanunu hükümleri geçerli olur" şeklindeki düzenlemede yer alan 1 yıllık süreden sonraki bir tarih olan 20.03.2014'te açılmış olan temyize konu davada, somut olaya 6102 sayılı yeni hükümlerinin uygulanması gerekecektir.

6102 sayılı TTK'nın 1423/1. maddesinde "Sigortacı ve acentesi, sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce, gerekli inceleme süresi de tanınmak şartıyla kurulacak sigorta sözleşmesine ilişkin tüm bilgileri, sigortalının haklarını, sigortalının özel olarak dikkat etmesi gereken hükümleri, gelişmelere bağlı bildirim yükümlülüklerini sigorta ettirene yazılı olarak bildirir. Ayrıca, poliçeden bağımsız olarak sözleşme süresince sigorta ilişkisi bakımından önemli sayılabilecek olayları ve gelişmeleri sigortalıya yazılı olarak açıklar" düzenlemesine; aynı maddenin 2. fıkrasında ise "Aydınlatma açıklamasının verilmemesi hâlinde, sigorta ettiren, sözleşmenin yapılmasına ondört gün içinde itiraz etmemişse, sözleşme poliçede yazılı şartlarla yapılmış olur. Aydınlatma açıklamasının verildiğinin ispatı sigortacıya aittir" düzenlemesine yer verilmiştir.

Somut olayda davacı taraf, davalının ek teminatın kapsamı hakkında davalının gerekli bilgilendirmeyi yapmadığı, taraflar arasındaki poliçe adının "maksimum kasko poliçesi" olması itibarıyla davacının yanıltıldığı iddiasında bulunmuş; davalı sigortacı ise gerekli bilgilendirmenin yapıldığını savunmuştur. Yukarıda da ifade olunduğu üzere mahkeme, davalı sigortacının aydınlatma yükümlülüğüne aykırı davrandığı gerekçesiyle davacının davalıdan poliçe kapsamında hasar talebinde bulunabileceğine hükmetmiştir.

Bu durumda, davalı sigortacının aydınlatma yükümlülüğünün kapsamı, bu yükümlülüğe uyulmamasının sonuçları hakkında hangi kanun hükümlerinin uygulanacağı önem kazanmaktadır. Uyuşmazlık konusu hasarın doğum ve dava tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan 6102 sayılı TTK'nın 1423/1-2 maddelerine göre aydınlatma yükümlülüğünün hüküm ve sonuçlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

6102 sayılı TTK'nın 1423/2 maddesinde, aydınlatma açıklamasının yapılmaması halinde, sigortalının 14 gün içinde poliçeye itiraz etmesi gerektiği, anılan sürede itiraz edilmemesi halinde poliçenin yazılı şartlarla geçerli olacağının benimsendiği; yukarıda ifade olunan nedenlerle, davaya konu hasarın taraflar arasındaki kasko poliçesi ile verilen ek teminatın

kapsamına girecek şekilde gerçekleşmediği; davacının anahtar kullanılarak araç çalınması klotunun kapsam ve şartlarına poliçe tanziminden sonraki 14 gün içinde itiraz ettiğine dair iddia ve delil de getirmediği gözetildiğinde, davacının hasar talebinin reddi gerekirken; yazılı olduğu biçimde davacı lehine tazminata hükmolunması doğru görülmemiştir.

2-Bozma ilamının kapsam ve şekline göre, davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik gerek görülmemiştir.

Kabule göre ise; davacı tarafın poliçedeki ek teminatlar ve bunların kapsamı hakkında davalı sigortacı tarafından bilgilendirme yapılmamış olması nedeniyle geçersiz olduğunu ileri sürdüğü gözetildiğinde, davacının poliçeye dayalı olarak tazminat talep edemeyeceği, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu gereği çıkartılan Bilgilendirme Yönetmeliği hükümlerine dayalı tazminat davası açmasının gerekeceği, geçersiz olduğunu ileri sürdüğü poliçeye dayalı olarak dava açmada hukuki yararı olmadığına gözetilmemiş olması yerinde değildir.

SONUÇ: Yukarıda (1) nolu bentte açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün BOZULMASINA; (2) nolu bentte açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına, peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davalıya geri verilmesine 15.2.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Karar-3:

Yargıtay 11 HD, E. 2016/12047, K. 2018/4971, KT. 29/06/2018

Taraflar arasında görülen davada ... 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nce verilen 26/05/2016 tarih ve 2012/952-2016/500 sayılı kararın Yargıtayca incelenmesi davalılar ... Sigorta A.Ş. vekili ile ... Yalıtımları A.Ş. vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

-KARAR-

Davacı vekili, müvekkilinin nakliyat sigorta poliçesi ile nakliye rizikolarına sigorta güvencesi sağladığı Tüpraş'a ait yüksek kükürtlü motorin türü emtianın davalı ... Turizm'in asıl, davalı ...'ın alt taşıyıcı olduğu ve davalı ...'nın taşınan emtiayı sigortaladığı Tüpraş'ın Batman rafinerisinden Kırıkkale rafinerisine sevkiyatı sırasında çekicisi davalı ...'a dorsesi davalı ... Turizm'e ait olan araçla nakledilirken dava dışı araç sürücüsünün direksiyon hâkimiyetini kaybetmesi nedeniyle 18.07.2011 tarihinde vuku bulan tek taraflı trafik kazası neticesinde tamamen telef olduğunu, oluşan maddi zararı davacı sigortacının ekspertizle tespit ettirdikten sonra bağımsız eksper tarafından belirlenen hasar tutarını 25.10.2011 tarihinde sigortalısına 46.724,18 TL olarak tazmin ettiğini ve halefiyet hakkını elde ettiğini, tazmin ettiği hasar bedelini ödediği tarihten itibaren işletilecek avans faiziyle birlikte, davalı...nin düzenlediği poliçe limiti ile sınırlı kalması kaydıyla davalılardan müştereken ve müteselsilen rücu tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, zamanaşımı itirazında bulunmuş, müvekkilinin taşıma ilişkisinin tarafı olmadığını, dava

dışı Tüpraş'ın eski nakliyecisi olduğunu, müvekkilinin dava konusu emtianın taşındığı çekicinin maliki ve işleteni olmadığı gibi darsenin davalı ... Mad. Yağ Oto Lastik Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin sorumluluğu altında işletildiğini, davacı şirketin sigortalısına yapmış olduğu hasar ödemesinin geçerli bir spesifik poliçeye dayanmadığı için rücu konusu yapamayacağını savunarak davanın reddini istemiştir.

Davalı ... Mad. Yağ Oto Lastik Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. vekili, davacının diğer davalı taşıyıcı ile davalı sigortacıya müracaat etmesi gerektiğini, müvekkiline dava tarihinden önce rücu talebi yöneltilmediğini, kaldı ki miktarın da fahiş olduğunu savunarak davanın reddini istemiştir.

Davalı ...Ş. vekili, zamanaşımı itirazında bulunmuş, müvekkilinin dava dışı ... Lojistik A.Ş. unvanlı şirketin sigortacısı olduğunu, davacının riziko tarihinden sonra düzenlediği poliçeye dayalı tazmin ettiği hasar bedelinin lütuf ödemesi sayıldığını, miktarın fahiş olduğunu, tek taraflı trafik kazası sonucunda oluşan hasarın araç sürücüsünün asli kusurundan kaynaklandığını, sürücünün güzergâh dışında yaptığı kaza sonucunda oluşan hasarın nakliyat poliçesi kapsamında değerlendirilemeyeceğini savunarak davanın reddini istemiştir.

Diğer davalı, davaya cevap vermemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, davacı ... şirketi ile dava dışı sigortalı arasında düzenlenen spesifik poliçenin risk tarihinden sonra akdedildiği, ancak davacı ile dava dışı sigortalı arasında imzalanan nakliyat abonman sözleşmesinin

01.04.2011-2012 tarihini kapsadığı, rizikonun 18.07.2011 tarihinde meydana geldiği, abonman sigorta poliçesine bağlı olarak düzenlenen spesifik poliçenin sonradan düzenlenmiş olmasının davacı tarafından hatır ödemesi yaptığı anlamına gelmeyeceği, davacının dava dışı sigortalısına yaptığı ödemenin sigorta teminatında olduğu, rizikonun 18.07.2011 tarihinde gerçekleştiği, davanın muhabere yoluyla 18.07.2012 tarihinde açıldığı ve harcının aynı tarihte yatırıldığı, dolayısıyla davanın 1 yıllık zamanaşımı süresi içinde açıldığı gerekçesiyle, davalı ... Turizm Petrolculük Nakliye ve İnşaat Taah. San ve Dış Ticaret A.Ş ile davalı Maddeleri Yağ. Oto. Lastik Nak. San. Ve Tic Ltd Şti. aleyhine açılan davanın açılmamış sayılmasına, davalı ...ile ...aleyhine açılan davanın kabulüne, 46.724,18 TL tazminatın 25/10/2011 ödeme tarihinden itibaren değişen ve değişecek avans faizi ile davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmiştir.

Kararı, davalılar ...vekili ile ...vekili temyiz etmiştir.

1-Dava, nakliyat emtia sigorta poliçesinden kaynaklanan alacağın rucüan tahsili istemine ilişkindir. Dava konusu taşıma tarihinde yürürlükte bulunan 6762 sayılı TTK'nın 1301. maddesi uyarınca rücu davası açılabilmesi için, sigortacı ile sigortalı arasında bir sigorta sözleşmesinin mevcudiyeti, sigortacının bu nedenle sigortalısına bir ödeme yapmış olması ve sigortalının zarar sorumlusuna karşı dava hakkının bulunması gerekir.

Somut olayda, davacı ile dava dışı sigorta ettiren ... Petrol Rafinerileri A.Ş. arasındaki nakliyat abonman sigorta poliçesi yanında dava konusu taşımaya ilişkin spesifik poliçe dosyaya ibraz edilmiştir. Sadece abonman sözleşmesinin bulunması, yani belirli bir taşımaya ilişkin kazadan önce bildiri ve bu bildirim sonucu düzenlenen spesifik poliçe olmadıkça taşınan malın sigorta örtüsü altında olduğunu göstermez ve sigortacı da böyle bir rizikodan sorumlu olmaz. Bu husus aktif dava ehliyetine ilişkin olup mahkemece re'sen nazara alınması gerekir. Zira abonman sigorta sözleşmeleri birer çerçeve anlaşma niteliğinde olup, sigortacı ile sigorta ettiren arasında, sigorta ile ilgili bir hukuki ilişkiyi oluşturur. Bu hukuki ilişkiden dolayı her taşıma için ayrı bir sigorta sözleşmesi düzenlenir. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1279. maddesi "Mukavelenin yapıldığı sırada sigorta ettiren veya sigortadan faydalanan kimse, rizikonun gerçekleşmiş olduğunu yahut sigortacı rizikonun gerçekleşmesi imkanı kalmadığını bilmekte iseler sigorta mukavelesi hükümsüzdür; şu kadar ki; birinci halde sigortacı sigorta primini istiyebilir." hükmünü haizdir. Dosya içeriğinden, nakliyat emtia spesifik sigorta poliçesinde teklif tarihinin belirtilmediği, yükleme tarihinin 01/07/2011, tanzim tarihinin 23.08.2011 olarak gösterildiği; kaza tarihinin ise 18/07/2011 olduğu anlaşılmaktadır. Sigortalıya ait malların taşınması sırasında 18/07/2011 tarihinde riziko meydana geldikten sonra sigortalı tarafından spesifik poliçenin düzenlendiği göz önüne alındığında teminatın en erken teklif tarihinde başlayacağını kabulü gerekir. Metni yukarıya alınan yasa hükmüne göre rizikonun gerçekleşmesinden sonra yapılan teklif üzerine düzenlenen sigorta poliçesi hükümsüzdür. Hükümsüz bulunan bir sigorta ilişkisine nazaran yapılan ödeme de 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1301. maddesi uyarınca davacıya halefiyet hakkı sağlamaz. Öte yandan, dosya içerisindeki tazminat makbuzu ve ibranameye göre, sigortalısının zararını ödeyen davacı ... şirketi yararına temlik beyanında bulunulmamıştır. Bu itibarla, rizikonun gerçekleşmesinden sonra yapılan teklif üzerine sigorta poliçesi düzenlenmesinin önceden meydana gelen rizikoyu teminat altına alma olanağının bulunmadığı hususu dikkate alınarak, emtianın sevkiyatından önce dava dışı sigortalı tarafından davacı sigortalıya bildirim yapıp yapılmadığı, yapıldıysa ne zaman yapıldığı, davaya konusu hasarın sigorta örtüsü altında olup olmadığı hususları değerlendirilerek hasıl olacak sonuca göre bir karar vermek gerekirken yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmeyp bozmayı gerektirmiştir.

2-Bozma sebep ve şekline göre, mümeyyiz davalılar vekillerinin sair temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle mümeyyiz davalılar vekillerinin temyiz itirazlarının kabulü ile kararın davalılar yararına BOZULMASINA, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle mümeyyiz davalılar vekillerinin sair temyiz itirazlarının bu aşamada incelenmesine yer olmadığına, ödedikleri peşin temyiz harcının istekleri halinde temyiz edenlere iadesine, 29/06/2018 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Karar-4:

Yargıtay 17. HD, E. 2016/11677, K. 2017/6905, KT. 19.06.2017

Taraflar arasındaki tahkim davası hakkında Sigorta Tahkim Komisyonu Uyuşmazlık Hakem Heyeti tarafından verilen 08.06.2015 tarih, 2015/4947 sayılı karara karşı yapılan itiraz üzerine, Sigorta Tahkim Komisyonu İtiraz Hakem Heyeti tarafından verilen 31.08.2015 tarih, 2015/904 sayılı itirazın kısmen kabulüne dair kararın, süresi içinde davalı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, dosya incelendi, gereği düşünüldü:

-K A R A R-

Davacı vekili, davacıya ait olup davalı tarafından ...lanan aracın, sürücü... idaresindeyken önünde seyreden kamyonu arkadan çarpmasıyla yaralanmalı ve maddi hasarlı kaza meydana geldiğini, aracın kazada ağır hasar görüp pert olduğunu, davalıya başvuru yapılmışsa da ... A.5.10 maddesi gerekçe gösterilerek ödeme yapılmadığını, sürücünün can güvenliği nedeniyle olay yerinden ayrıldığını ve davalının ödememe gerekçesinin haksız olduğunu belirterek, aracın ... bedeli olan 131.300,00 TL. ve çekici bedeli 500,00 TL'nin davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili, ...lu araç sürücüsünün kazadan sonra haklı sebep olmadığı halde kaza yerini terk ettiğini, sürücü kimliğinin tespitini önleyecek biçimde olay yerinden ayrılma nedeniyle ... A.5.10 maddesi gereği zararın teminat dışı olduğunu, sürücünün alkolsüz ve ehliyetli olduğunu ispat yükünün davacıya ait olduğunu belirterek davanın reddini savunmuştur.

Sigorta Hakem Heyeti tarafından, benimsenen bilirkişi raporuna göre; başvurunun kısmen kabulü ile 131.300,00 TL. hasar bedeli ve 100,00 TL. çekici ücretinden oluşan 131.400,00 TL'nin davalıdan tahsiline, fazla isteğin reddine karar verilmiş; bu karara karşı davalı vekili tarafından İtiraz Hakem Heyeti nezdinde itiraz edilmiştir. İtiraz Hakem Heyeti tarafından, TTK'nun 1409/2. maddesi gereği, zararın teminat dışı kaldığını ispat yükünün sigortacıda olduğu, davalı sigortacının bu yöne ilişkin itirazının yerinde görülmediği, araç hurdasının kimde kalacağının kararda yer almasının gerektiği gerekçesiyle, davalının itirazının kısmen kabulü ile sigortalı aracın hurda tescil belgesinin alınıp davalıya ibraz edilmesi ve hurda araç ile aksamının davalı sigortacıya ait olması kaydıyla, 131.300,00 TL. tazminat bedeli ve 100,00 TL. çekici ücreti olmak üzere 131.400,00 TL'nin davalıdan tahsiline, fazlaya ilişkin isteğin reddine karar verilmiş; karar, davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dava, ... sigorta poliçesi gereği hasar tazminatı ile çekici ücretinin tahsili istemine ilişkindir.

Davacı şirkete ait aracın, 31.12.2013-31.12.2014 vadeli poliçeyle davalı şirket nezdinde ...lu olduğu ve 25.09.2014 tarihli rizikonun poliçe yürürlük süresi içerisinde meydana geldiği uyuşmazlık konusu değildir. Taraflar arasındaki uyuşmazlık, ...lu araç sürücüsünün kazadan sonra olay yerini terk etmesinin haklı sebebe dayanıp dayanmadığı ve kaza yerinin terki nedeniyle kazada oluşan hasarın poliçe teminatı kapsamında olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

Mal sigortaları türünden olan ... sigortasının teminat kapsamını belirleyen ... A/1 maddesine göre; gerek hareket gerekse durma halinde iken sigortalının veya aracı kullananın iradesi dışında araca ani ve harici etkiler neticesinde sabit veya hareketli bir cismin çarpması veya

aracın böyle bir cisme çarpması, devrilmesi, düşmesi, yuvarlanması gibi kazalar ile 3. kişilerin kötüniet ve muziplikle yaptıkları hareketler ile fiil ehliyetine sahip olmayan kişilerin yol açacağı zararlar, aracın yanması, çalınması veya çalınmaya teşebbüs sonucu oluşan maddi zararların bütününe sigortanın teminat kapsamında olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, poliçe tanzim tarihi ve olay tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan 6102 sayılı TTK'nın 1409/1. maddesi uyarınca, sigortacı geçerli bir sigorta ilişkisi kurulduktan sonra oluşan rizikolardan sorumlu olduğu gibi aynı maddenin 2. fıkrası hükmüne göre, kural olarak rizikonun teminat dışında kaldığına ilişkin iddianın sigortacı tarafından kanıtlanması gerekmektedir. Olayın sigortalının ihbar ettiği şekilde değil de sigortacının iddia ettiği şekilde gerçekleşmesi halinde ise, bu oluş şeklinin ... Sigortası Genel Şartlarının A.5. maddesinde sayılan teminat dışında kalan hallerden olması gerekmektedir. İlkeler yukarıda anlatılan şekilde olmakla birlikte sigortalı, ... Poliçesi Genel Şartları'nın A.5. maddesi ve TTK 1446/2 maddesi uyarınca rizikonun gerçekleştiğine dair doğru ihbar mükellefiyetini kasten yerine getirmeyen veya iyiniyet kurallarına açıkça aykırı şekilde sigorta teminatı dışında kalan bir hususu sanki bu oluşan riziko teminat içinde imiş gibi ihbar ederse ispat yer değiştirip oluşan rizikonun teminat içinde kaldığını ispat yükü sigortalıya geçer. Bu ilkeler doğrultusunda somut olaya bakıldığında; 25.09.2014 tarihinde saat 01:00'da, ...- karayolunda trafik kazasının meydana geldiği; kaza tespit tutanağı ile, kazada davacıya ait araç sürücüsünün önünde seyreden kamyonu yakın takip ettiği, hız levhasına uymadığı ve arkadan çarpma nedeniyle asli kusurlu olduğu hususlarının saptandığı, ancak olay yerini terk eden araç sürücüsünün kimliğinin tespit edilemediği;...'nın ilgili kolluk birimine başvurusunun kazadan 4 gün sonra olduğu ve bu suretle ifadesinin alınıp ceza soruşturmasının sürdürüldüğü dosya kapsamı ile sabittir. Uyuşmazlık Hakem Heyeti ve İtiraz Hakem Heyeti tarafından, davacıya ait araç sürücüsü...'ın, çarptığı kamyon sürücüsü ve yoldan geçen diğer kamyon sürücülerinin tepkisinden korkarak, can güvenliği nedeniyle olay yerinden ayrıldığı, olay yerini terkin haklı sebebe dayandığı, alkol ya da ehliyet durumunun saptanmasını önlemek amacıyla olay yerinden ayrılmayı ve zararın teminat dışı kaldığını ispat yükü altında olan davalı sigortacının bu hususu ispat edemediği gerekçesiyle, zararın teminat kapsamında kabul edildiği görülmektedir. Olay tarihinde geçerli olan ...'nın A.5.10. maddesinde, "zorunlu haller (tedavi veya yardım amaçlı sağlık kuruluşuna gitme, can güvenliği nedeniyle uzaklaşma vb) hariç olmak üzere bu maddenin 5.4 ve 5.5 nolu bendlerdeki ihlaller nedeniyle, sürücünün kimliğinin tespit edilmesini engellemek için kaza yerinden ayrılma" denilmek suretiyle, maddede ifade olunan haller ile benzer haller dışında olay yerini terkin, zararın teminat dışı olmasına yol açacağı kabul edilmiştir.

Yukarıda anılan kanun ve sigorta genel şartları gereği, kural olarak zararın teminat dışı olduğunu ispat yükü, davalı sigortacıda bulunsun da; somut olayın özellikleri ve bilhassa davacıya ait aracın sürücüsü olduğu savunulan...'ın, can güvenliği nedeniyle olay yerinden ayrılmak zorunda kalmış olsa dahi en kısa sürede ilgili kolluk birimine başvurusu gerekirken bunu yapmadığı, kazadan 4 gün sonra kolluk birimlerine başvurduğu, kazanın oluş biçimi ve meydana geldiği saat gözetildiğinde; haklı sebeple olay yerini terkin ötesine geçen bir durum bulunduğu ve sürücünün kaza anında alkollü olmadığını ispat yükünün, davacı sigortalıya geçtiğini kabulün zorunlu olduğu açıktır. Taraflar arasında güven ve iyiniyet esasına dayanan sigorta sözleşmelerinde, gerek sigortalının gerekse sigortacının haklarını kullanırken ve yükümlülüklerini yerine getirirken iyiniyetle hareket etmesi; rizikonun gerçekleşmesinden sonra doğru ihbar yükümlülüğü altında bulunan sigortalının, bu yükümlülüğüne uyup uymadığının saptanmasında da bu ilkenin gözönünde tutulması gerekir. Bu itibarla da, somut olayın özellikleri gereği, davacıya ait araç sürücüsünün kaza anında alkollü olmadığı ve zararın poliçe teminatı kapsamında kaldığını ispat yükünün, davacı sigortalıya geçtiği dikkate alınarak; davacının bu konudaki delillerini sunmasının sağlanması, bu husustaki davacı delillerinin toplanmasından sonra, ispat yükümlülüğünün yerine getirilmiş olup olmamasına göre, zararın teminat kapsamında olup olmadığının

değerlendirilmesi gerekirken; yanılıgılı değerlendirme ve eksik incelemeyle, yazılı olduğu biçimde hüküm tesisi doğru görülmemiştir.

2-Bozma ilamının kapsam ve şekline göre; davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik gerek görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda (1) nolu bentte açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hakem heyeti kararının BOZULMASINA; (2) nolu bentte açıklanan nedenlerle, davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının incelenmesine şimdilik yer olmadığına, peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davalıya geri verilmesine 19/06/2017 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Karar-5:

Yargıtay 11. HD, E. 2015/15447, K. 2016/4944, KT. 02.05.2016

Taraflar arasında görülen davada Asliye Ticaret Mahkemesi'nce verilen 05.05.2015 tarih ve 2014/29-2015/284 sayılı kararın Yargıtayca incelenmesi davacı vekili tarafından istenmiş ve temyiz dilekçesinin süresi içinde verildiği anlaşılmış olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

-K A R A R-

Davacı vekili, müvekkili ile dava dışı arasında düzenlenen Nakliyat Emtia Sigorta Poliçesi (Kati Abonman) ve no'lu Nakliyat Emtia Sigorta Poliçesi (Abonman) ile Emtia sevkiyatlarının teminat altına alındığını, 21/06/2012 tarih mal faturası ile pres makinelerinin Bulgaristan'dan Türkiye'ye taşınması amacıyla dava dışı ile anlaşıldığını,'nin sevkiyatı davalıne yaptırdığını, nakliyat amacıyla yüklenen pres makinelerinin davalılardanne ait araçlarla Bulgaristan'dan Türkiye'ye taşınırken devrilerek hasara uğradığını, ekspertiz raporunda, dava dışı'ye 20/12/2012 tarihinde 53.264,01 TL sigorta tazminatı ödendiğini, müvekkilinin sigortalının haklarına halef olduğunu, ödenen bedelin zarardan taşımacı olarak sorumlu olan ve taşımacı şirketin CMR sigortacısı olarak sorumlu olan'den tahsilinin sağlanması amacıyla İcra Müdürlüğü'nün 2013/14906 Esas sayılı dosyası ile icra takibine başlandığını, davalıların haksız ve mesnetsiz itirazları nedeniyle takibin durduğunu beyanla, borçluların haksız itirazlarının iptali ile takibin devamına, asıl alacağa takip tarihinden itibaren yasal faiz uygulanmasına karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili, sigortalıya süresinde ihbarın yapılmamış olduğunu, davacının poliçe teminat kapsamı dışında ödeme yaptığı için rücu hakkı bulunmadığını savunarak davanın reddini talep etmiştir.

Davalı vekili, husumet itirazında bulunmuş davanın reddini talep etmiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, bilirkişi raporu ve dosya kapsamına göre, taşımanın ambalajsız yapıldığı, davalı nakliye şirketine atfedilecek bir kusurun bulunmadığı, dolayısıyla davalı ... şirketinin de poliçeden kaynaklanan sorumluluğunun olmadığı, davacının yaptığı hasar ödemesinin sorumluluğu olmayan davalılardan talep edilemeyeceği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

1- Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına ve davacının sigorta teminatı dışında kalan riziko ile ilgili olarak ödemede bulunmuş (ex-gratia-hatır ödemesi) olduğunun anlaşılmasına göre, davacı vekilinin aşağıdaki bendin dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2- Ancak; dava, nakliyat sigortasından kaynaklanan rücu alacak nedeniyle yapılan icra takibine yönelik itirazın iptali istemine ilişkin olup, mahkemece taşımanın ambalajsız yapıldığı, bu durumun poliçe teminatı kapsamında bulunmadığı, davacının sigortalıya ödemesinin ex gratia niteliğinde olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir. Oysa, davacı ile sigortalı arasında düzenlenen 19.12.2012 tarihli devir ve temlik başlıklı belgede, davacı ... şirketi, hasar ile ilgili olarak sigortalının üçüncü şahıslara karşı olan talep ve dava haklarını temlik almıştır. Başka bir deyişle, dava dışı mal sahibi şirket dava konusu hasar ile ilgili olarak davalılardan talep edebileceği alacağını 6098 sayılı TBK m. 183 ve

devamı maddeleri uyarınca davacı ... şirketine temlik etmiştir. Bu durumda, davacının sigorta ilişkisi dışında alacağın temlik hükümlerine göre talep hakkı bulunmaktadır. Bu itibarla mahkemece, davacının tazminat isteme hakkı bulunduğu kabul edilerek, işin esasına girilip, iddia ve savunma doğrultusunda inceleme yapıp sonucuna göre bir hüküm kurulması gerekirken, yanılığılı değerlendirmelerle yazılı şekilde hüküm tesisi doğru olmamış, kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacı vekilinin sair temyiz itirazlarının reddine; (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz itirazının kabulü ile kararın davacı yararına **BOZULMASINA**, ödediği temyiz peşin harcın isteği halinde temyiz edene iadesine, 02.05.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Karar-6:

Yargıtay 17. HD, E. 2017/3363, K. 2019/9314, KT. 14.10.2019

Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan yargılaması sonunda verilen hükmün temyizden tetkiki davacılar vekili ile davalı ... ve Emeklilik A.Ş. vekili tarafından talep edilmiş, davalı ...ve Emeklilik A.Ş. vekiline de duruşma istenmiş olmakla duruşma için tayin edilen 08.10.2019 Salı günü davalı ...Ş. vekili Av. ... geldi. Davacılar ve diğer davalı tarafından gelen olmadı. Temyiz dilekçelerinin süresi içinde verildiği anlaşıldıktan ve hazır bulunan davalı ...Ş. vekili dinlendikten sonra vaktin darlığından dolayı işin incelenerek karara bağlanması başka güne bırakılmış olup dosya incelendi, gereği düşünüldü:

-K A R A R-

Davacılar vekili, davacılar murisi tarafından davalı bankadan kullanılan tüketici kredisini teminat altına almak amacıyla davalı sigorta şirketi tarafından hayat sigorta poliçesi düzenlendiğini, poliçe süresi içinde ölümün gerçekleştiğini, murisin sağlık durumu hakkındaki beyan yükümlülüğüne uymadığı gerekçesiyle ödeme yapılmadığını belirterek, davalı bankanın dava sonuna kadar takip yapmasının önlenmesi ve açılmış takip varsa durdurulmasına; davacıların bakiye kredi borcundan sorumlu olmadıklarının tespitine; poliçedeki vefat tazminatının bakiye kredi tutarı kadarının bankaya ve kalan kısmının da davacılara ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir. Davalılar vekilleri, davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece, iddia, savunma, yapılan yargılama ve toplanan delillere göre; davalı ...Ş. aleyhine açılan tazminat davasının reddine; davalı sigorta şirketi aleyhine açılan davanın kabulü ile ödenmesi gereken poliçe teminatı 28.278,00 TL. vefat tazminatından öncelikle dain-i mürtehin ... Bank A.Ş. alacağının ödenmesine (davalı banka tarafından yargılama sırasında icra takibi yapıldığından ve icra takibi derdest olup faiz alacağı işlemeye devam ettiğinden, davalı bankanın alacağı bu aşamada hüküm tarihi itibarıyla belirlenebilir olmadığından); bakiye bir alacak kalması halinde bu miktarın davacıların miras payları oranında davacılara ödenmesine karar verilmiş; hüküm, davacılar vekili ile davalı ...ve Emeklilik A.Ş. vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde, dayanılan delillerin tartışılıp değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına; davaya konu poliçede dain-i mürtehin kaydı bulunan davalı bankanın bakiye kredi alacağı kadar bankaya vefat tazminatından ödeme yapılması talebiyle dava açıldığı ve mahkemenin de bu talebe uygun biçimde hüküm tesis ettiği dikkate alındığında, davacıların aktif dava ehliyetinin bulunmasına göre; davacılar vekili ile davalı ...ve Emeklilik A.Ş. vekilinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Dava, hayat sigortası poliçesine dayalı tazminat ve menfi tespit istemine ilişkindir.

Davacılar murisi ... ile davalı sigorta şirketi arasında 02.07.2012-02.07.2013 tarihleri için hayat sigorta sözleşmesi düzenlenmiş; poliçenin düzenlenmesinden sonra, 25.03.2013 tarihinde davacılar yakını sigortalı vefat etmiştir.

Davalı taraf, davacılar murisinin poliçe tanziminden önce mevcut olan kanser hastalığını bildirmeyip sözleşmenin kurulması sırasında beyan yükümlülüğüne aykırı davrandığı, bu aykırılık nedeniyle de zararın teminat dışı kaldığı savunmasında bulunmuştur. Mahkeme ise; sigortalı muris tarafından bildirilmeyen önceki hastalık (mesane kanseri) ile özofagus (yemek borusu) kanseri sonucu ölüm arasında illiyet bağının bulunmadığı yönünde görüş bildiren bilirkişi raporunu benimseyerek davalının tazminattan sorumluluğuna karar vermiştir.

Poliçenin tanzim edildiği ve rizikonun gerçekleştiği tarih itibarıyla yürürlükte bulunan 6102 sayılı TTK'nun 1435. maddesi ile sigorta sözleşmesinin kurulması sırasındaki sigortalının doğru bilgi verme (beyan) yükümlülüğü düzenlenmiştir. Sigorta hukukuna ilişkin genel düzenleme mahiyetinde olan bu hüküm, hayat sigortalarında da uygulanmaktadır. 6102 sayılı TTK'nun 1435. maddesinde "Sigorta ettiren, sözleşmenin yapılması sırasında bildiği veya bilmesi gereken tüm önemli hususları sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Sigortacıya bildirilmeyen, eksik veya yanlış bildirilen hususlar, sözleşmenin yapılmamasını veya değişik şartlarda yapılmasını gerektirecek nitelikte ise, önemli kabul edilir. Sigortacı tarafından yazılı veya sözlü olarak sorulan hususlar, aksi ispat edilinceye kadar önemli sayılır" denilmek suretiyle; sigorta ettirenin, sözleşmenin kurulması sırasındaki doğru beyan yükümlülüğünün kapsamı düzenlenmiştir. Gerek TTK'nun 1435. maddesi ve gerekse Hayat Sigortası Genel Şartlarının C-2.2. maddesi düzenlemesine göre; sigorta şirketinin sorusu üzerine veya herhangi bir soru sorulmadan (dolayısı ile buna ilişkin bir form doldurulmadan) sigortalı, sözleşmenin yapılması sırasında kendisinin bildiği ve sigortacının sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarla yapmasını gerektirecek bütün halleri sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Sigorta sözleşmesinin kurulması sırasındaki beyan yükümlülüğüne uymamanın sonuçları ise, aynı kanunun 1439/2. maddesinde, "rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sigorta ettirenin ihmali ile beyan yükümlülüğü ihlal edildiği takdirde, bu ihlal tazminatın veya bedelin miktarına yahut rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, ihmalin derecesine göre tazminattan indirim yapılır. Sigorta ettirenin kusuru kast derecesinde ise beyan yükümlülüğünün ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, sigortacının tazminat veya bedel ödeme borcu ortadan kalkar; bağlantı yoksa, sigortacı ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak sigorta tazminatını veya bedelini öder" şeklinde düzenlenmiştir.

Hükme esas alınan 03.03.2014 tarihli bilirkişi heyeti raporunda; poliçenin akdinden önce sigortalıda mevcut olan mesane kanserinin tedavisinin poliçe tanziminden önce tamamlandığı ve bu kanserin metastaz yaptığına dair tıbbi bir kayıt bulunmadığı; önceki mesane kanseri ile ölüm sebebi olan ve poliçe tanziminden sonra teşhisi konulan yemek borusu kanseri arasında doğrudan illiyet bağı bulunmadığı yönünde görüş bildirilmiştir. Mahkeme ise, beyan edilmeyen önceki hastalıkla ölüm arasında illiyet bağı bulunmadığı ve önceki mesane kanserinin bildirilmeyişi nedeniyle proporsiyon hesabı yapılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle, zararın teminat kapsamında kaldığını kabul ederek, poliçedeki vefat tazminatının tamamından davalı sigortacının sorumlu olduğunu kabul etmiştir. Davacılar murisi tarafından imzalanan sağlık beyan formunda, herhangi bir rahatsızlığı olmadığı bildirilmiş; poliçeden önce mevcut olan mesane kanseri rahatsızlığı bildirilmemiştir. Davacılar murisinin poliçe öncesinde mevcut mesane kanseri için tedavi gördüğü ve kontrollerinin 2012 yılının Şubat ayına kadar devam ettiği dosya kapsamından anlaşılmaktadır. Sigortalıda hem poliçe tanziminden önce mevcut olan (bildirilmeyen) hastalığın hem de ölüme sebep olan hastalığın türleri farklı da olsa kanser hastalığı olduğu; ölüm riski yüksek olan kanser hastalığının (tedavisi tamamlanmış da olsa) riskin kapsamı konusunda değerlendirme yapma hakkı bulunan sigortacıya bildirilmesi gerektiği açıktır. TTK'nun 1439/2. maddesindeki açık ifadelerle, sigortalının ihmali ile beyan yükümlülüğüne aykırı davranılması halinin tazminattan indirim sebebi olduğu kabul edilmiştir. Sigortalının 4,5 yıldır kontrolleri devam eden ve son kontrolü Şubat 2012'de (poliçeden 5 ay önce) yapılan (metastazı saptanmayan) mesane kanserinin iyileştiğini düşünerek sigortacıya bildirimde bulunmadığı düşünülebilirse de, daha önce kanser hastalığı geçiren kişiyle ilgili risk değerlendirmesini sağlıklı bir kişininkinden farklı yapacak olan sigortacıya eski hastalığın bildirilmesi gerektiği ve bildirim yapılmayışının da sigortalının ihmali davranışı olduğunun kabulü gerekir. Açıklanan hukuki ve maddi vakıalar karşısında mahkemece; davacılar murisinin, sigortacı için önemli sayılabilecek bir hususu bildirme yükümlülüğünü ihmal suretiyle ihlal ettiği; TTK'nun 1439/2. maddesinin ilk cümlesindeki ihmal suretiyle beyan yükümlülüğüne uymama hali için tazminattan indirim gerektiğinin düzenlendiği de

gözetilmek suretiyle, davalı sigorta şirketinin hukuki durumunun takdir ve tayini gerekirken, yanlışlı değerlendirmeyle, yazılı biçimde hüküm tesisi bozmayı gerektirmiştir.

3-Davacılar, murisleri olan sigortalının kullandığı banka kredisini teminat altına almak amacıyla hayat sigortası poliçesinin düzenlendiğini belirterek kalan kredi borcu nedeniyle davalı bankaya borçlu olmadıklarının tespiti istemiyle, davalı bankaya husumet yöneltmiştir. Mahkemece, davalı bankanın hayat sigortası yaptırmasının sigortalının haklarını korumayı da temin ettiği ve diğer davalı sigorta şirketi ile danışıklı biçimde hareket edip davacıları zarara uğratma amacının ispat edilemediği; bankanın bakiye kredi alacağı için icra takibi yapmasında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davalı banka yönünden istemin reddine karar verilmiştir. Davacılar murisinin akdettiği sigorta poliçesinde, ölüm rizikosu gerçekleştiğinde poliçedeki vefat tazminatından öncelikle ödenmemiş (bakiye) kredi borcunun ödenmesi ve kalan teminat tutarının sigortalının mirasçılara ödenmesinin kararlaştırıldığı; bankanın bakiye kredi alacağının bulunduğu; yargılamanın devamı sırasında, davalı banka tarafından, Kocaeli 1. İcra Müdürlüğü'nün 2014/967 Esas sayılı dosyasıyla 16.278,39 TL'lik asıl alacak üzerinden icra takibi başlatıldığı anlaşılmaktadır. Davacılar, bakiye kredi borcundan sorumlu olmadıklarının tespiti (menfi tespit) istemiyle davalı bankaya husumet yönelttiklerinden, davalı bankanın hukuki durumuyla ilgili mahkeme değerlendirmesi yerinde değildir.

Açıklanan vakıalar karşısında mahkemece; davalı bankanın bakiye kredi alacağını teminat altına amacı taşıyan poliçe gereği, davalı sigorta şirketinin poliçedeki vefat tazminatından yapılacak indirim dahilinde (yukarıdaki bentte açıklanan biçimde) sorumlu olacağı; davacıların, poliçe teminat tutarından öncelikle davalı bankanın kredi alacağının ödenmesini ve bu oranda bankaya borçlu olmadıklarının tespitini talep ettiği hususları dikkate alınarak; 2 numaralı bentte açıklanan biçimde davalı sigorta şirketinin poliçe gereği sorumlu olacağı miktarın saptanmasından sonra, bu miktar ile davalı bankanın bakiye kredi alacağı miktarı birlikte değerlendirilip, davacıların borçlu olmayacakları bakiye kredi borcu miktarı kadar davalı bankaya yöneltilen menfi tespit istemi için davalı banka hakkında hüküm tesisi gerekirken, yanlışlı değerlendirmeyle, yazılı biçimde hüküm tesisi de doğru görülmemiştir.

SONUÇ : Yukarıda (1) nolu bentte açıklanan nedenlerle, davacılar vekili ile davalı ...ve Emeklilik A.Ş. vekilinin sair temyiz itirazlarının REDDİNE; hükmün, (2) nolu bentte açıklanan nedenlerle, davalı ...ve Emeklilik A.Ş. yararına ve (3) nolu bentte açıklanan nedenlerle, davacılar yararına BOZULMASINA, duruşmada vekille temsil olunmayan davacılar ile davalı ...ve Emeklilik A.Ş. yararına vekalet ücreti takdirine yer olmadığına, peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davacılar ile davalı ...ve Emeklilik A.Ş.'ye geri verilmesine 14/10/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.